

Vergaderjaar 2016–2017

33 835

Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA)

Nr. 56

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN ECONOMISCHE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 15 mei 2017

Sinds 2014 informeert het kabinet uw Kamer halfjaarlijks over de voortgang van het Plan van Aanpak NVWA 2013 (Kamerstuk 33 835, nrs. 10, 12, 17, 34 en 47). Mede namens de Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) bied ik u de zesde voortgangsrapportage van het Plan van aanpak NVWA over de laatste zes maanden van 2016 aan¹.

De NVWA is de afgelopen drie jaar flink veranderd en de effecten zijn op veel gebieden zichtbaar. Deze zesde voortgangsrapportage van het Plan van Aanpak NVWA 2013 gaat daar uitgebreid op in. Deze rapportage is tevens de afsluitende rapportage van het Plan van Aanpak NVWA 2013 (Kamerstuk 33 835, nr. 1). In een bijlage bij deze zesde voortgangsrapportage wordt de status van alle punten uit het Plan van Aanpak NVWA 2013 weergegeven². In dit overzicht wordt duidelijk welke resultaten zijn bereikt tot en met 2016 en welke onderdelen zijn opgenomen in het herijkte Plan van Aanpak «NVWA 2020» (Kamerstuk 33 835, nr. 49). In het najaar van 2017 ontvangt u de eerste rapportage over de voortgang van het plan «NVWA 2020», dan start de nieuwe cyclus van rapportages in het met uw Kamer afgesproken format.

Verbeteren keuren en toezicht

Keuringen en toezicht zijn sinds het Plan van Aanpak NVWA 2013 flink aangepast. De NVWA controleert strenger, de kennis en vaardigheden van de inspecteurs zijn verbeterd, er wordt uniformer gewerkt, de fraudegevoeligheid is toegenomen en de privaatrechtelijke keuringsinstanties worden strakker aangestuurd. Bij overtredingen worden meer hercontroles uitgevoerd en bij herhaalde overtredingen wordt er steviger ingegrepen. De resultaten van deze maatregelen zijn op meerdere terreinen duidelijk zichtbaar. Zo is de naleving bij varkens- en runderslach-

¹ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl.

² Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl.

terijen op hygiënisch werken en dierenwelzijn flink gestegen. Hoewel in de naleving bij pluimveeslachterijen ook stappen zijn gezet, en de verontreiniging op het vlees minder is, blijft bij deze bedrijven nog aandacht nodig voor procesbeheersing en dierenwelzijn.

De fytosanitaire bewaking is volledig uitgevoerd en goedgekeurd door de EU. Het toezicht op de voedselveiligheid en productveiligheid is door een scherpere risicogerichte aanpak verbeterd. Ook is de naleving van het rookverbod sterk gestegen. De verbeteringen zijn ook zichtbaar in het toegenomen aantal bestuurlijke boetes. Er wordt door de NVWA meer fraude opgespoord en er zijn meer berekeningen gemaakt van het onterecht verkregen voordeel door fraudeurs. Het Openbaar Ministerie kan dit onterecht verkregen voordeel aan de hand van deze berekeningen afpakken.

Meer inspecteurs

Alleen een stevige aanpak is niet voldoende. In het Plan van Aanpak NVWA 2013 is geconstateerd dat er meer handhavingscapaciteit nodig was. In de domeinen vee en vlees, plantaardig, exportcertificering, zuivel en consument en veiligheid is uitbreiding van de toezicht- en handhavingscapaciteit doorgevoerd.

Verbeteren ondersteuning primair proces

Om het primaire proces beter te kunnen ondersteunen zijn verbeteringen in de bedrijfsvoering doorgevoerd en is ook de kennispositie en de risicogerichtheid van de NVWA verbeterd. De NVWA werkt aan een nieuw ICT-systeem met geharmoniseerde en geüniformeerde werkprocessen. De kwaliteit en de effectiviteit van de interne bedrijfsvoering is verbeterd, bijvoorbeeld binnen de onderscheiden afdelingen Financiën, Personeel, Communicatie en Juridische Zaken. Dat ook hier effecten zichtbaar zijn blijkt onder meer uit de bevindingen van de ADR³: de geconstateerde bevindingen in de financiële processen in 2015 zijn opgelost.

Op basis van risicoanalyses en kennispositie wil de NVWA vroegtijdig onregelmatigheden signaleren. In 2016 is met de «Staat van productveiligheid» (Kamerstuk 33 835, nr. 52) een belangrijke mijlpaal in de transitie naar risicogericht toezicht bereikt. Ook het toezichtinstrumentarium is in de afgelopen drie jaar verbeterd. Door het verrichten van enkele tientallen effectmetingen is het inzicht vergroot in de werkzaamheid van het instrumentarium. Er is een digitale instrumentenkoffer ontwikkeld en daarnaast wordt meer gebruik gemaakt van private kwaliteitssystemen. Deze systemen moeten aan de door de NVWA gestelde eisen voldoen en de betekenis van de kwaliteitssystemen moeten in de bedrijven die het toepassen geïncorporeerd zijn. Er is een start gemaakt met het Fraude Expertise Knooppunt. In 2016 zijn twaalf casussen opgepakt. Het heeft geleid tot voorstellen aan het Openbaar Ministerie om 1,6 miljoen euro extra aan afpakmaatregelen te treffen.

ICT-vernieuwing

Om de gangbare bedrijfsvoering op orde te houden was het nodig om aanpassingen in de ICT door te voeren. Prioritaire knelpunten zijn in de tussentijd geadresseerd. Het gaat dan bijvoorbeeld om de update van de besturingssystemen, de inrichting van een mobiele helpdesk, de invoering van e-herkenning in aanvraagformulieren voor diensten en het behalen van quick wins in de vleesketen. Daarmee wordt het dagelijkse werk van

³ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl.

inspecteurs gemakkelijker en sneller gemaakt én profiteren burgers, bedrijven en onze ketenpartners van een betere communicatie met de NVWA.

De huidige ICT-systemen worden beheerd en onderhouden. In de planperiode van «NVWA 2020» zal afscheid worden genomen van de huidige kernsystemen. Het gaat om applicaties die noodzakelijk zijn voor de informatiehuishouding van de NVWA. In de loop van de jaren is namelijk een ingewikkelde spaghetti van applicaties ontstaan door de koppeling van systemen die in de drie gefuseerde diensten werden gebruikt. Met behulp van nieuwe werkwijzen, geharmoniseerde en geüniformeerde werkprocessen, worden de medewerkers straks ondersteund met adequate ICT op de plek waar ze hun inspecties uitvoeren. Deze nieuwe processen zorgen ervoor dat de NVWA in de ketens risico's beter kan onderkennen en gericht kan aanpakken. Er wordt nu volop gewerkt aan het programmeren om in de planperiode fasegewijs afscheid van de oude systemen te kunnen nemen.

Op verzoek van de Minister van Economische Zaken heeft het Bureau ICT-toetsing (BIT) in de periode van september tot en met december 2016 een toets uitgevoerd op het programma «Blik op NVWA». U wordt over de uitkomst hiervan separaat geïnformeerd.

Financiering

Het Plan van Aanpak is gerealiseerd met bijdragen vanuit de overheid en het bedrijfsleven (retributies). Het overgrote deel van het beschikbare budget voor de jaren 2014 t/m 2016 is benut om de capaciteit van de NVWA uit te breiden en om de ondersteuning van het primaire proces te versterken. Het resterende budget blijft beschikbaar voor uitvoering van het herijkte Plan van Aanpak «NVWA 2020». In december 2016 heb ik u het financiële kader voor het herijkte Plan van Aanpak NVWA toegestuurd (Kamerstuk 33 835, nr. 49).

De toekomst

Met «NVWA 2020» bouwt de organisatie verder in de richting van een moderne en risicogerichte handhaver die, waar het kan, dienstverlenend is. Die transformatie vraagt veel van alle medewerkers, zowel door een nieuwe organisatiestructuur als door vernieuwing van de ICT en de handhavingsinstrumenten. De meer risicogerichte en informatiegestuurde werkprocessen betekenen ook voor bestaande functies veranderingen in de manier van werken. Dat is een alomvattend, complex en daarmee inherent risicovol traject, met als doel om een maatschappelijk effectievere en slagvaardigere handhaver te worden.

De Staatssecretaris van Economische Zaken,
M.H.P. van Dam